

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2025901	Drent, Patrick	FYS-VG	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Ontwerp-verklaring van geen bedenkingen verruimen zwaairom Twentekanaal nabij Nijhuisbinnenweg 1			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

- Op grond van artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de omgevingsvergunning voor het voor het verruimen van een zwaairom in het Twentekanaal ter hoogte van de Nijhuisbinnenweg 1;
- indien er geen zienswijzen worden ingediend, een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven;

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op 23 december 2015 is namens Rijkswaterstaat een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het verruimen van de bestaande zwaairom nabij de Nijhuisbinnenweg 1. De zwaairom moet verruimd worden als onderdeel van het project "verruimen Twentekanalen fase 2". Het project voorziet in het bevaarbaar maken van de Twentekanalen door schepen van klasse 5a. Omdat deze schepen langer zijn, dient de zwaairom verruimd te worden, zodat deze geschikt wordt voor de langere schepen. De aangevraagde verruiming past niet in het geldende bestemmingsplan.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) staat, dat het college in bepaalde gevallen van het bestemmingsplan af mag wijken. Het plan moet dan zijn voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing en de gemeenteraad moet een verklaring van geen bedenkingen hebben afgegeven. Vóór het opstellen van het ontwerp-besluit moet een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen worden afgegeven.

Belanghebbenden kunnen gedurende 6 weken op afspraak de ontwerp-verklaring van geen bedenkingen en de overige stukken inzien bij de afdeling Vergunningen. Tijdens deze termijn kunnen zienswijzen worden ingediend. Na afweging van eventueel ingediende zienswijzen zal een definitief besluit worden genomen op de aanvraag omgevingsvergunning.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2025901	Drent, Patrick	FYS-VG	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Ontwerp-verklaring van geen bedenkingen verruimen zwaaiom Twentekanaal nabij Nijhuisbinnenweg 1			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 23 december 2015 is namens Rijkswaterstaat een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het verruimen van de bestaande zwaaiom nabij de Nijhuisbinnenweg 1. De zwaaiom dient verruimd te worden als onderdeel van het project "verruimen Twentekanaal fase 2". Het project voorziet in het bevaarbaar maken van de Twentekanaal door schepen van klasse 5a. Omdat deze schepen langer zijn, dient de zwaaiom verruimd te worden, zodat deze de langere schepen kan faciliteren. De aangevraagde verruiming past niet in het geldende bestemmingsplan "Veegplan Buitengebied". De betreffende gronden hebben een agrarische bestemming en het verruimen van de zwaaiom is niet passend binnen deze bestemming.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is geregeld dat het college in bepaalde gevallen bevoegd is om van het bestemmingsplan af te wijken. In dit geval is er sprake van een geval als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, aanhef en sub a, onder 3 van de Wabo. Het plan dient dan te zijn voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing en de gemeenteraad dient een verklaring van geen bedenkingen te hebben afgegeven.

Dit raadsvoorstel heeft tot doel om een ontwerpverklaring van geen bedenkingen te verkrijgen van uw raad om hiermee de uiteindelijke omgevingsvergunning te kunnen verlenen. Indien er geen zienswijzen worden ingediend, wordt uw raad voorgesteld om tevens de definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven. Hiermee kan de proceduretijd voor de afhandeling van de omgevingsvergunning worden verkort.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Op 9 november 2010 heeft uw raad op grond van artikel 6.5, lid 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) categorieën gevallen aangewezen waarin een verklaring niet is vereist. Het initiatief is niet passend binnen de aangewezen categorieën gevallen, aangezien het plan is gelegen in het buitengebied (Weusthag). In de aangewezen categorieën van gevallen is aangegeven, dat het bouwplan in overeenstemming moet zijn met het door de raad op 21 september 2010 vastgestelde bestemmingsplan 'Buitengebied'. Om dit initiatief ruimtelijk toch mogelijk te maken dient uw raad dus apart een verklaring van geen bedenkingen af te geven. De verklaring kan op grond van artikel 6.5, lid 3 Bor slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. In bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing is gemotiveerd waarom het plan niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

Na afgifte van de ontwerp "verklaring van geen bedenkingen", zal het college deze gelijktijdig met het ontwerpbesluit tot verlening van de omgevingsvergunning voor zes weken ter inzage leggen. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld in deze periode een zienswijze in te dienen.

Mochten geen zienswijzen worden ingediend, kan de definitieve verklaring van geen bedenkingen worden afgegeven en kan de omgevingsvergunning worden verleend. Bij ingediende zienswijzen worden deze voorgelegd aan uw raad met een bijbehorend voorstel tot wel of geen afgifte van de definitieve verklaring van geen bedenkingen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De afgifte van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen is een eerste stap in de procedure om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen voor het verruimen van de zwaaiom.

De afgifte van een verklaring van geen bedenkingen is wettelijk geregeld in artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Uw raad kan volgens dit artikel de verklaring slechts weigeren in het belang van een goede ruimtelijke ordening. De ruimtelijke onderbouwing is bijgevoegd.

FINANCIËLE ASPECTEN

De kosten voor de uitvoering van het project worden gedragen door Rijkswaterstaat, die hiervoor reeds budget heeft gereserveerd.

BIJLAGE(N)

- Goede ruimtelijke onderbouwing verruimen zwaairom

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

**PLANUITWERKING EN VOORBEREIDING
REALISATIE TWENTEKANALEN 2E FASE**

**RUIMTELIJKE ONDERBOUWING VERRUIMEN
ZWAAIKOM DELDEN EN TOEPASSEN NIEUWE
OEVERBESCHOEIING**

RIJKSWATERSTAAT DIENST OOST-NEDERLAND

22 december 2015
078314728:E - Vrijgegeven
C03021.000207.5010

Inhoud

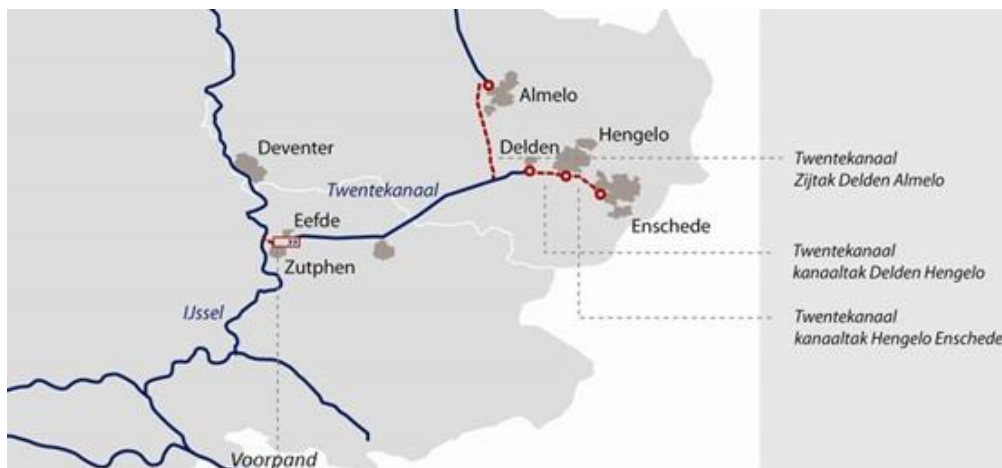
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Planbeschrijving.....	4
1.3	Benodigde vergunningen	6
2	Beleid	8
2.1	Rijksbeleid.....	8
2.2	Provinciaal beleid	8
2.3	Gemeentelijk beleid	9
2.3.1	Zwaairom	9
2.3.2	Oeverbeschoeiing.....	11
3	Milieu en omgeving	12
3.1	Oeverbeschoeiing	12
3.1.1	Natuur	12
3.1.2	Conventionele explosieven.....	12
3.1.3	Overige aspecten.....	14
3.2	Zwaairom Delden	15
3.2.1	Natuur	15
3.2.2	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	17
3.2.3	Bodem.....	20
3.2.4	Water	21
3.2.5	Geluid	21
3.2.6	Luchtkwaliteit	23
3.2.7	Verkeer	25
3.2.8	Externe veiligheid	25
3.2.9	Conventionele explosieven.....	26
3.2.10	Licht en zicht	26
3.2.11	M.e.r.-beoordeling	27
4	Uitvoerbaarheid	28
4.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	28
4.2	Economische uitvoerbaarheid.....	28
5	Conclusie.....	29
Bijlage 1	Ontwerp zwaairom.....	30
Bijlage 2	Maatregelenkaart Pand Delden - Hengelo	31
Bijlage 3	Deelrapport Flora, fauna en EHS.....	32
Bijlage 4	Integraal afwegingskader landschap, historie en archeologie.....	33

Bijlage 5	Effectendossier.....	34
Bijlage 6	Deelrapport akoestisch onderzoek.....	35
Bijlage 7	M.e.r. beoordeling.....	36
Bijlage 8	Projectplan Waterwet	37
Bijlage 9	Rapportages (water)bodemonderzoeken	38
Colofon.....		39

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De Twentekanalen (totale lengte 65 kilometer) vormen een belangrijke scheepvaartverbinding tussen de IJssel in Gelderland en watergebonden bedrijven en havens in de regio Twente. De hoofdtak begint bij de IJssel bij het dorpje Eefde ten noorden van Zutphen en loopt langs de plaatsen Almen, Lochem, Goor, Delden en Hengelo naar Enschede. Ten westen van Delden loopt een zijtak naar Almelo. De ligging en indeling is weergegeven in afbeelding 1.

Afbeelding 1 Indeling en ligging Twentekanalen

Als zodanig vormen deze kanalen een belangrijke scheepvaartverbinding tussen de IJssel met watergebonden bedrijven en havens in Twente. Momenteel zijn de Twentekanalen een klasse IV¹ vaarweg (laadcapaciteit tot 1.500 ton). Gelet op de ontwikkelingen in het achterland en de inzet van grotere schepen, voldoet de huidige diepte niet meer, waardoor schepen slechts beperkt kunnen afladen. Verruiming van de Twentekanalen tot klasse Va maakt dat bedrijven in Twente beter bereikbaar worden voor grotere scheepvaart (laadcapaciteit tot 3.000 ton). Hiermee wordt de concurrentiepositie van de binnenvaart versterkt als milieuvriendelijk alternatief voor andere vormen van transport.

¹ Klasse	Laadvermogen (max. ton)
I	400
II	650
III	1.000
IV	1.500
V	3.200
VI	18.000
VII	27.000

Het project 'Verruiming Twentekanalen fase 2' behelst het integraal bevaarbaar maken van het Twentekanaal voor schepen van klasse Va (maximaal tonnage 1.500 - 3.000 ton, maximale schiplengte 110 meter). Rijkswaterstaat heeft, als fase 1, enkele jaren geleden het traject van Eefde tot aan Delden verruimd. Momenteel wordt Fase 2 van de verruiming voorbereid (als onderdeel waarvan onderhavig rapport opgesteld is).

De verruiming van het Twentekanaal betreft 4 trajecten (ook wel "panden" genoemd):

- 1) het voorpand: het kanaal tussen de IJssel en de Eefdesse beek.
- 2) kanaaltak Delden - Hengelo: het hoofdkanaal tussen sluis Delden en sluis Hengelo.
- 3) kanaaltak Hengelo – Enschede: het hoofdkanaal tussen sluis Hengelo en de havens van Enschede.
- 4) de zijtak: het zijkanaal vanaf het splitsingspunt tot en met Almelo.

Voor details van het gehele Pand 2, wordt verwezen naar bijlage 2.

1.2 PLANBESCHRIJVING

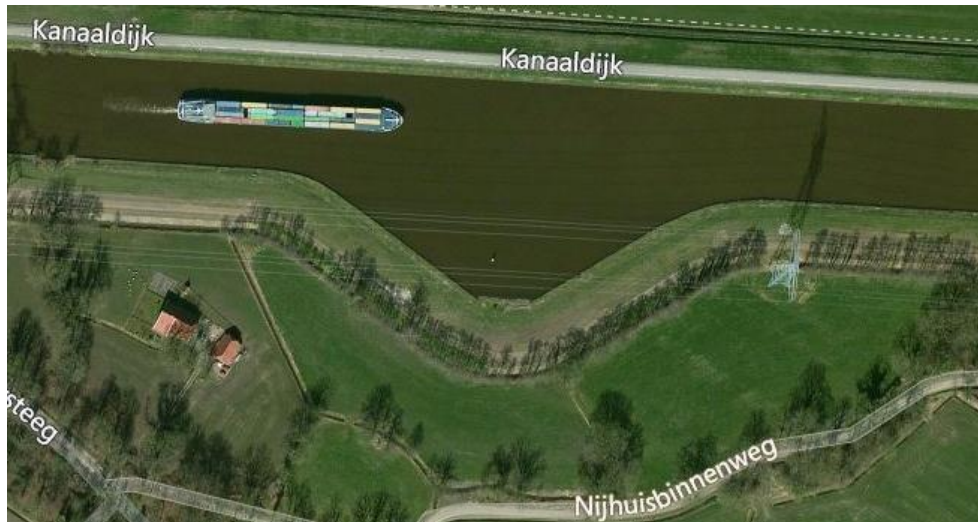

Afbeelding 2 Regionale ligging 'zwaairom' en 'oeverbeschoeiing'

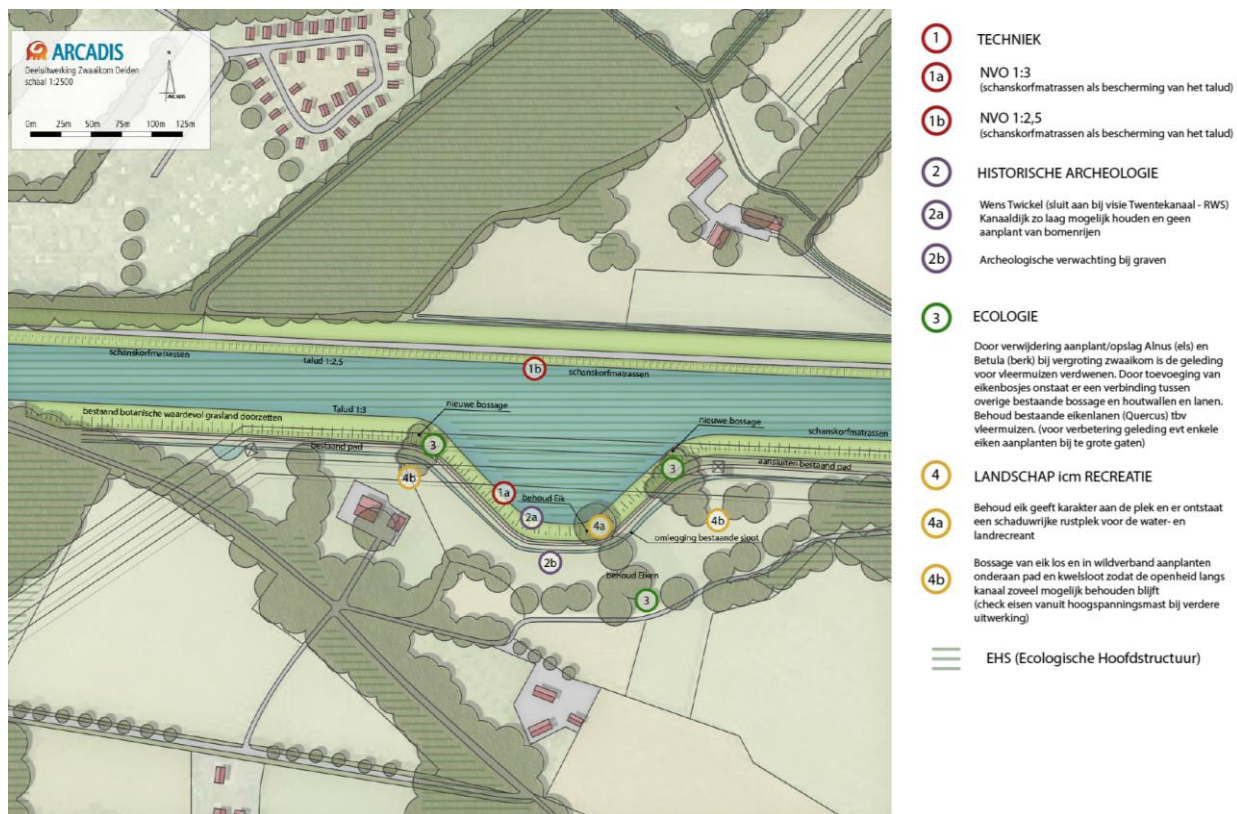
Zwaairom Delden

Het aan te leggen profiel voldoet bij de reguliere waterstanden in het kanaal aan de eisen van een tweestrooks vaarweg in krap profiel zoals omschreven in de Richtlijn vaarwegen 2011. Om de gewenste diepgang te verkrijgen, wordt het gehele tracé gebaggerd. Het kanaal is op een aantal punten voorzien van zogenaamde zwaairommen: uitsparingen in de oever waar schepen kunnen zwaaien (keren). Door de verruiming van het kanaal zal deze bevaren gaan worden door grotere (langer/breder) schepen. Dit betekent dat niet alle huidige zwaairommen voldoende groot zijn om de beoogde draai te kunnen maken, wat het geval is voor de zwaairom Delden. Derhalve dient deze zwaairom verruimd te worden.

De toe te passen oeverconstructie bestaat uit stalen damwanden met ankers. In het ontwerp is tevens een veiligheidsstrook meegenomen. De nieuwe zwaairom heeft een diameter van 132 m. Door de aanleg van de zwaairom wordt het bestaande pad langs het kanaal ook omgelegd, mede ter behoud van de bestaande recreatieve routes langs het kanaal. Voor details wordt verwezen naar bijlage 1.

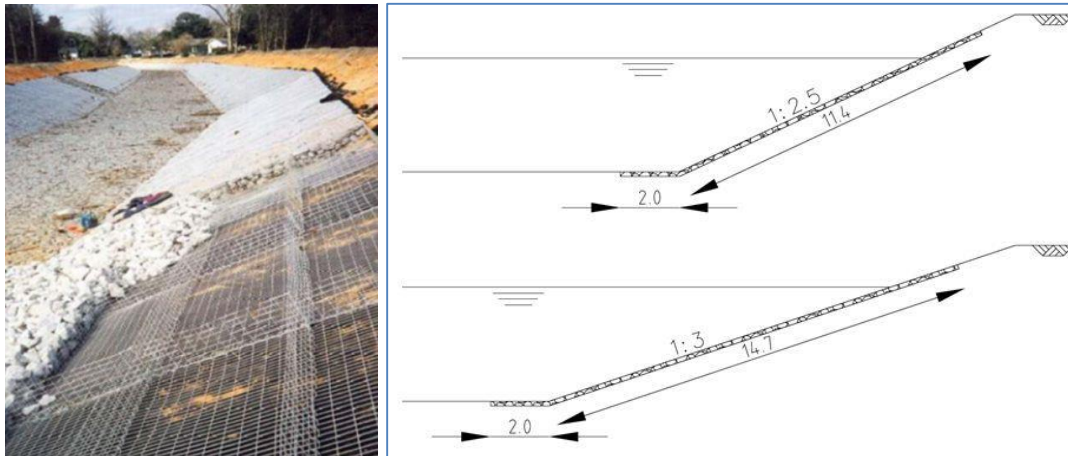
Afbeelding 3 Weergave huidige situatie zwaairom

Afbeelding 4 Artist impression toekomstige situatie zwaairom

Oeverbeschoeiing

De huidige oeverbeschoeiing tussen de Loofrietbrug (A35) en Oelerbrug bestaat momenteel uit damwanden. Als onderdeel van het verhogen van de ecologische kwaliteit van het Twentekanaal als geheel, wordt de oeverbeschoeiing aan zowel de zuidzijde, als het linkerdeel van de noordzijde (zie afbeelding 2 voor details) voorzien van een begroeibare oever onder talud. Deze constructie is in staat om weerstand te bieden tegen hydraulische belastingen door golven en stroming ten gevolge van scheepgeïnduceerde belastingen. Een schanskorfmattas is direct geplaatst op de oevers met een geotextiel onder de schanskorfmattassen om erosie van de onderliggende oever tegen te gaan.

Abbeelding 5 (links) en 6 (rechts). Voorbeeld schanskorfmattas en dwarsdoorsnede schanskorfmattas, onder variabel talud

1.3 BENODIGDE VERGUNNINGEN

Voor de verruimingsopgave ten aanzien van het project Verruiming Twentekanalen fase 2 worden meerdere procedures gevolgd/voorbereid. In tabel 1 is hiervan een overzicht opgenomen.

Procedure	Omschrijving
Omgevingsvergunning	Onderhavig document dient ter onderbouwing van de aanvraag omgevingsvergunning voor het handelen in strijd met regels voor de ruimtelijke ordening. De overige relevante, uitvoeringsgerelateerde, onderdelen zoals bouwen, kappen, graafwerkzaamheden, worden te zijner tijd door de aannemer als volgende fase aangevraagd.
Projectplan Waterwet Zijtak Delden Almelo.	Voor het pand Delden - Hengelo is een Projectplan Waterwet opgesteld, aangezien het hier een wijziging van een rijkswaterstaatswerk namens de beheerder betreft. Het Projectplan (opgenomen als bijlage 8) beschrijft onder meer nut en noodzaak van de werkzaamheden en de wijze waarop deze worden uitgevoerd. Het omvat een grotere scope dan alleen de verruiming van de zwaairom en realisatie schanskorfmattas, het betreft alle waterstaatskundige aanpassingen in het pand.
Watervergunning	Overige ingrepen in waterstaatswerken in beheer van het waterschap Vechtstromen, zoals verleggen van de kwelsloot rondom de zwaairom, zijn watervergunningsplichtig.
Ontheffing Flora- en Faunawet	Door een ecologisch werkprotocol worden negatieve effecten tijdens uitvoering geminimaliseerd. Doch, vanwege hun beschermde status, dient voor de modderkruiper en bittervoorn een ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 1 Overzicht overige procedures Verruiming Twentekanalen fase 2

In aanvulling op het overzicht in tabel 1, zijn tijdens de uitvoering vanzelfsprekend ook vergunningen en instemmingen vereist (zoals bijvoorbeeld verkeersmaatregelen, afwijkende werktijden, werkerterrein). Het aanvragen en verkrijgen van deze vergunningen komt voor de verantwoordelijkheid van de toekomstige aannemer.

Disclaimer

Voor de Verruiming van de Twentekanalen Tweede Fase is door Rijkswaterstaat een Vraagspecificatie Eisen-document opgesteld (kortweg: VSE). Dit document beschrijft alle (systeem-)eisen en randvoorwaarden² waaraan het toekomstige ontwerp van het kanaal en alle daarbij horende constructies en ingrepen moeten voldoen (waaronder de nieuw te realiseren zwaaikom Delden). In de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing zijn de werkzaamheden beschreven, die voortvloeien uit de systeem-eisen, conform art. 2.12 Wabo.

Het uit te voeren werk wordt aanbesteed op basis van een geïntegreerd contract, waarbij de projectdoelstelling is vertaald in de hierboven reeds aangehaalde systeem-eisen. Het staat de toekomstig aannemer echter vrij om binnen deze eisen een eigen invulling te geven aan het verwezenlijken van de projectdoelstellingen. En daarmee af te wijken van zowel de beschrijving van het werk als de uitvoeringswijze zoals in dit Ruimtelijke Onderbouwing is opgenomen. Dit houdt in dat de aannemer met alternatieve oplossingen kan komen, die voldoen aan de eisen van het contract. Deze alternatieve oplossingen dienen minimaal (of beter) de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk te beperken, zoals opgenomen in deze Ruimtelijke Onderbouwing. In geval er sprake is van afwijkingen ten opzichte van voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing in ontwerp en/of uitvoeringswijze, dient de aannemer de wettelijke consequenties van deze afwijkingen vooraf ter toetsing te bespreken met Bevoegd Gezag. Het is de verantwoordelijkheid van de aannemer om tijdig alle benodigde instemmingen voor diens ontwerp en uitvoeringswijze te verkrijgen.

² Deze eisen en randvoorwaarden zijn als aparte bijlages opgenomen in het Projectplan Waterwet. Dit document is opgesteld voor het totaal aan werkzaamheden binnen het pand Delden - Hengelo, waarbinnen ook de te verruimen zwaaikom valt. Dit Besluit is opgenomen als bijlage 8 bij deze ruimtelijke onderbouwing. Binnen dit document betreft het dan specifiek bijlages 2 (Eisen en randvoorwaarden ontwerp) en 13 (Randvoorwaarden en uitgangspunten uitvoeringswijze).

2

Beleid

In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de verschillende beleidsregels die er op van toepassing zijn.

2.1 RIJKSBELEID

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport. Het programma is bedoeld om een regionaal of landelijk integrale afweging van infrastructuurprojecten te kunnen maken. Het programma bevordert bovendien de samenwerking tussen het Rijk en de regio. Met de voorkeursbeslissing wordt een eenduidige scope (voorkeursalternatief) afgesproken. Daarnaast wordt door het ministerie van Infrastructuur en Milieu het daarvoor benodigde budget gereserveerd.

Op 28 november 2013 heeft minister Schultz van Haegen de zogeheten voorkeursbeslissing over de tweede fase van de verruiming van de Twentekanalen bekend gemaakt. In haar brief aan de Tweede Kamer (kenmerk IENM/BSK-2013/242732) geeft de Minister aan dat het voorkeursalternatief vastgelegd is. Voor onderhavig plangebied uit zich dat in “het integraal onderhouden en verruimen van de kanaalpanden Delden-Hengelo, Hengelo-Enschede en de zijtak naar Almelo tot een krap Va profiel voor schepen met 2,80 meter aflaaddiepte. Ook worden wachtplaatsen, opstelplaatsen en zwaairommen geschikt gemaakt voor klasse Va-schepen”.

In de brief wordt tevens melding gemaakt dat “in overeenstemming met het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO), tussen Hengelo en Enschede 2x500 meter natuurvriendelijke oever wordt aangelegd”. Dit traject bevindt zich ten oosten van de aan te brengen oeverbeschouwing, echter, wordt nadrukkelijk aansluiting bij dit traject gezocht door middel van het toepassen van schanskorfmatten in plaats van damwanden.

Conclusie

De nieuw te realiseren zwaairom geldt als één van de noodzakelijke activiteiten om invulling te geven aan de beslissing van de Minister. Er is geen sprake van strijdigheid met Rijksbeleid.

2.2 PROVINCIAAL BELEID

In de Omgevingsvisie en bijbehorende –verordening van de Provincie Overijssel (2009) is vastgelegd (paragraaf 2.6.2.3) dat voor economische ontwikkeling goede verbindingen, waaronder vaarwegen, van en naar stedelijke netwerken en streekcentra heel belangrijk zijn. Tevens is de ambitie vastgelegd (paragraaf 4.5.4 en 5.5.4) om de kwaliteit en het aandeel goederenvervoer over water (en spoor) te versterken, tegenover het faciliteren over de weg. Dit om de congestie op de hoofdinfrastructuur voor autoverkeer te beperken en het leefmilieu in stedelijk gebied te verbeteren (geluid, lucht).

De Twentekanalen worden benoemd als onderdeel van de ‘Hoofdinfrastructuur’, met een voorgenomen investering ten behoeve van het verbreden en verdiepen van verbindingen en vaargeulen. Specifiek wordt “het goed bevaarbaar zijn voor 3-laagscontainervaart” als ambitie genoemd (paragraaf 5.5.4) voor de Twentekanalen.

In de Waterbijlage, behorend bij genoemde visie, wordt nogmaals onderstreept dat “het belang van het oppervlaktewater voor de scheepvaart zwaarwegend is, en veiliggesteld dient te worden, qua waterdiepte, breedte en omvang van kunstwerken/sluizen.”

Daarnaast is in de visie tevens de begrenzing van EHS vastgelegd in Overijssel, evenals de zogenaamde Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW)” (zie afbeelding 7). Hieruit blijkt dat de locatie van de zwaaiком niet in EHS ligt, maar wel binnen de ONW. In de ONW-gebieden buiten de EHS is ruimte voor economische ontwikkeling, in combinatie met versterking van natuur, landschap en water.

Afbeelding 7 Ligging zwaaiком binnen ONW-gebied (groene stippels)

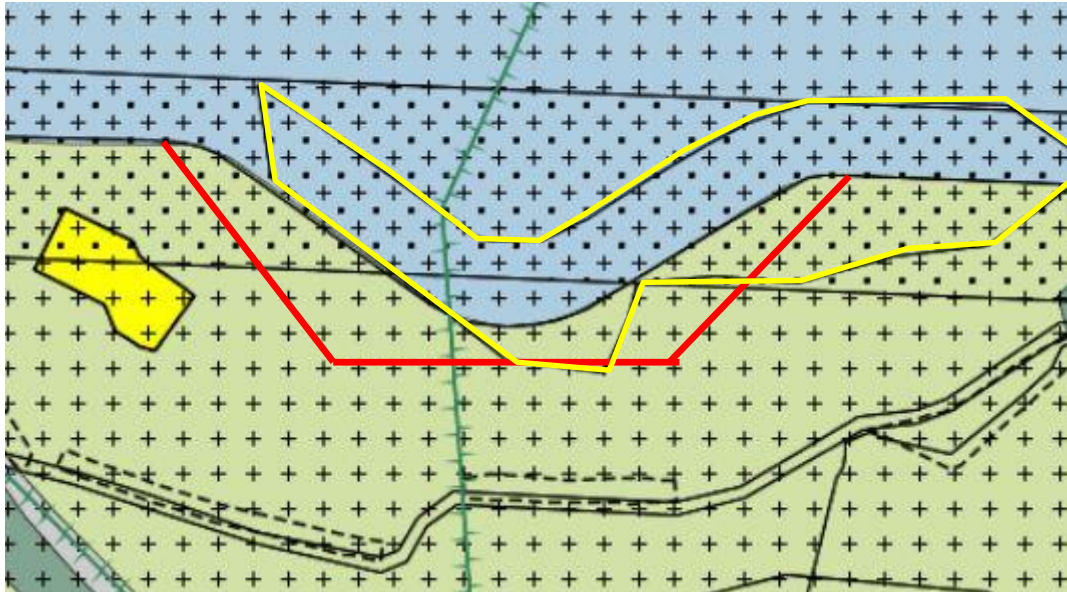
Conclusie

De te verruimen zwaaiком kan worden opgevat als een onderdeel van de invulling van de Provinciale ambitie om de Twentekanalen te versterken op gewenst niveau. Vanwege de landschappelijke inpassing van de zwaaiком en het aanbrengen van schanskorfmatrassen oost en west van de zwaaiком, kan gesproken worden over een economische ontwikkeling in combinatie met versterking van natuur en water. Er is geen sprake van strijdigheid met Provinciaal beleid.

2.3 GEMEENTELIJK BELEID

2.3.1 ZWAAIKOM

De te verruimen zwaaiком valt binnen het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Hengelo” (NL.IMRO.0164.BP0007-0401, vastgesteld 4 april 2012). De ligging van de nieuwe zwaaiком is indicatief weergegeven in afbeelding 8.

Afbeelding 8 Plankaart 'Zwaairom', verruiming indicatief met rood weergegeven

Kleur op plankaart	Bestemming	Bestemd voor o.a.:	Sprake van strijdigheid?
Lichtblauw	Water - vaarweg	Waterstaatsdoeleinden, inclusief voorzieningen	Nee
Lichtgroen	Agrarisch met waarden	Agrarische bedrijfsvoering, met daaraan ondergeschikt o.a. watergangen	Ja
Contour (geel)	Archeologie - middel	Instandhouding en bescherming van archeologische waarden	Ja
Stippels (■)	Hoogspanning	Aanleg, instandhouding en bescherming van hoogspanningsleidingen	Ja
Plusjes (+)	Ecologie	Behoud, het herstel en de ontwikkeling van de gronden ten behoeve van de instandhouding en realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur.	Ja
Gehele uitsnede	Waardevol reliëf	Instandhouding en bescherming van het waardevol reliëf	Ja
Groene lijn	Grens extensiveringsgebied	Betreft begrenzing extensivering intensieve veehouderij. Niet relevant.	Nee

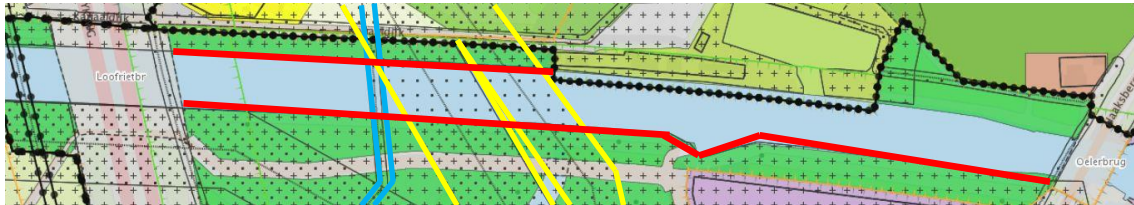
Tabel 2 Overzicht relevante bestemmingen

Conclusie

- **Agrarisch met waarden:** watergangen zijn enkel toegestaan indien deze ten dienste van de bestemming staan en dat is bij de verruiming van de zwaairom niet het geval. Om die reden strijdig.
- **Archeologie:** grondwerkzaamheden gaan dieper dan 40 cm en groter dan 5.000 m².
- **Ecologie:** de zwaairom ligt niet in EHS, maar wel binnen de zogenaamde ". Vanwege het feit dat de oevers in de zwaairom worden voorzien van damwanden, in plaats van oevers onder talud, is sprake van strijdigheid.
- **Waardevol reliëf:** graafwerkzaamheden zijn in principe niet toegestaan, ten behoud van het reliëf. Om die reden sprake van strijdigheid.
- **Hoogspanning:** graafwerkzaamheden zijn in principe niet toegestaan. Om die reden sprake van strijdigheid.

2.3.2 OEVERBESCHOEIING

De aan te passen oevers vallen binnen het vigerende bestemmingsplan “Bedrijventerrein Twentekanaal” (NL.IMRO.0164.BP0009-0301, vastgesteld 18 januari 2013). De locatie van de aan te brengen oeverbeschoeiing is indicatief weergegeven in afbeelding 9.

Afbeelding 9 Plankaart 'oeverbeschoeiing', ligging schanskorfmattas indicatief weergegeven (rode lijn)

Kleur op plankaart	Bestemming	Bestemd voor o.a.:	Sprake van strijdigheid?
Lichtblauw	Water - Vaarweg	Waterstaatsdoeleinden, inclusief voorzieningen	Nee
Donkergroen	Groen	Groenvoorzieningen	Ja
Contour (geel)	Hoogspanning	Aanleg, de instandhouding en bescherming van een hoogspanningsverbinding.	Ja
Contour (blauw)	Gasleiding	Ondergrondse leidingen met daarbij behorende belemmeringenstrook voor het transport van gas	Ja
Grijs	Verkeer - verblijfsgebied	Wegen, straten en paden	Ja
Plusjes (+)	Archeologie - middel	Instandhouding en bescherming van archeologische waarden	Ja

Tabel 3 Overzicht relevante bestemmingen

Conclusie

- Groen: al is er bewust voor een schanskorfmattas gekozen in plaats van damwand (zie paragraaf 3.1.1), geldt het standpunt dat het geen voorziening is ten dienste van de bestemming groen, op grond waarvan wordt geconcludeerd dat er sprake is van strijdigheid.
- Hoogspanning: er vinden graafwerkzaamheden plaats, al zijn deze in zijn geheel niet van invloed op het hoogspanningsnetwerk. Formeel geldt sprake van strijdigheid.
- Gasleiding: er vinden graafwerkzaamheden plaats, al zijn deze in zijn geheel van invloed op de gasleiding. Formeel geldt sprake van strijdigheid.
- Verkeer: doordat de schanskorfmattas enige meters (onder talud) landinwaarts wordt aangelegd kan er sprake zijn van beperkte overlap met de bestemming Verkeer en is er sprake van strijdigheid.
- Archeologie: er vindt beperkt grondverzet plaats, lokaal dieper dan 40 cm, dus is er sprake van strijdigheid.

3

Milieu en omgeving

In dit hoofdstuk wordt het plan, daar waar sprake is van tijdelijke strijdigheid met het vigerende bestemmingsplannen, getoetst aan diverse planologische en milieuhygiënische aspecten. Per aspect is aangegeven wat de effecten zijn van de voorgenomen ontwikkeling. Indien aan de orde, is aangegeven wat de consequenties van de ontwikkeling zijn voor het genoemde aspect.

3.1 OEVERBESCHOEIING

De effecten van de aanleg van de schanskorfmattressen zijn nihil ten opzichte van de huidige situatie en waar van toepassing, enkel positief.

3.1.1 NATUUR

Gelet op de nabijheid van EHS rondom dit gedeelte van het Twentekanaal en de toekomstige aanleg van natuurvriendelijke oevers bij het Kristalbad, is er expliciet voor gekozen om het ontwerp van de oeverbeschoeiing te laten bijdragen aan deze doelstellingen. Om die reden is er voor schanskorfmattressen gekozen, in plaats van damwanden.

De schanskorfmattressen zullen zich over tijd opvullen met sediment en organisch materiaal. Hier kunnen zich water- en oeverplanten vestigen wat weer een leefgebied vormt voor macrofauna en tevens beschutting kan bieden. Hiermee wordt de barrière tussen de droge corridors aan beide kanten van het kanaal verzacht en wordt tevens de mogelijkheid tot oversteken voor de doelsoorten bevorderd: er ontstaat een werkelijke verbinding.

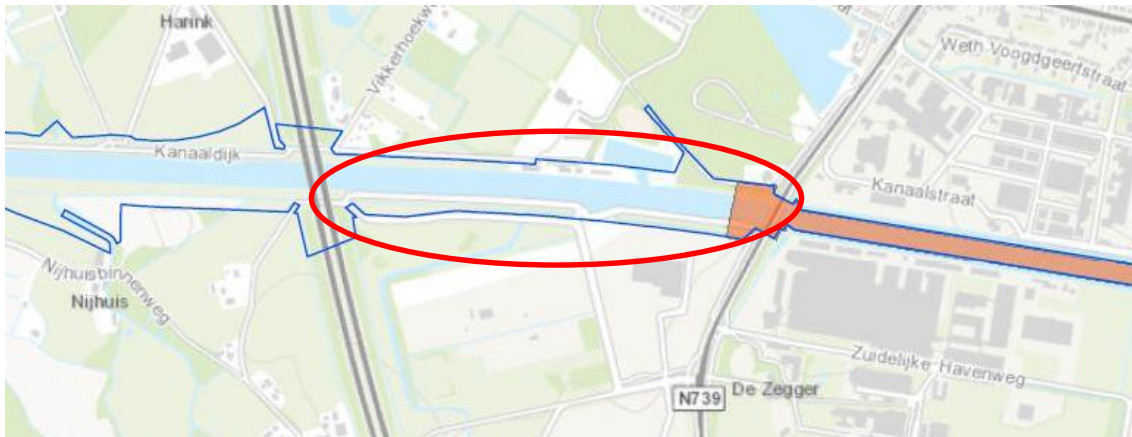
De schanskorfmattressen nemen een strook van 4 tot 6 meter van de huidige oevers in beslag, en dragen op die manier bij aan de groene uitstraling van de oevers.

Conclusie

Er wordt geconcludeerd dat het aspect natuur geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

3.1.2 CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN

Uit bureauonderzoek (Bombs Away, Rapportage actualisatie OCE-onderzoeken Twentekanalen Fase 2, kenmerk 13P035, d.d. 15 april 2014) blijkt dat een deel van de Twentekanalen waar het toepassen van de bedoelde schanskorfmattressen voorzien is, verdacht is op de aanwezigheid van afwerpmunitie. In afbeelding 10 is een uitsnede van het rapport opgenomen.

Afbeelding 10 Kaart verdachte gebieden NGE

Afbeelding 11 Legenda kaart verdachte gebieden NGE

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is het noodzakelijk om de veiligheid voor medewerkers en de omgeving te waarborgen. De WSCS-OCE 2012 vermeldt voorschriften om deze veiligheid te waarborgen. De Opdrachtnemer kan gebruik maken van beschermende maatregelen op water en op land. De beschermende maatregelen op land:

- Containers met zand/stro.
- Aardewallen.
- Big-bags met zand.
- Scherfwerende dekens.
- Scheiden van de munitiescheidingsinstallatie in geografie van risicovolle omgevingselementen.

Dit betekent dat de installatie op een locatie (op land) buiten de bewoonde wereld met een veiligheidszone er omheen (afhankelijk van het aan te treffen CE-soort) wordt neergezet. De beschermende maatregelen op water:

- De munitiescheidingsinstallatie op het water wordt beschermd door afschermingen met bijvoorbeeld scherfwerende dekens en/of hardhouten afschermingen op pontons om geen veiligheidszone te hoeven aan te houden. Hierdoor kan in bijvoorbeeld stedelijk gebied beveiligd gebied gebaggeerd worden.

De Opdrachtnemer zal in het contract vrij worden gelaten welke methode hij kiest voor de munitiescheiding en de beschermende maatregelen. Daarbij dient hij de vergunningen en toestemmingen voor deze installatie te verzorgen.

Conclusie

Het aspect 'conventionele explosieven' levert geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.1.3 OVERIGE ASPECTEN

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Het natuurvriendelijk aanzicht van het kanaal zal versterken ten opzichte van de huidige situatie. Het beoogde grondverzet vindt plaats in reeds geroerde grond en is beperkt in omvang. Het risico dat hier archeologische resten zullen worden verstoord, is derhalve klein te noemen. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Bodem

De beoogde locatie van de oeverbeschoeiing valt op de Bodemkwaliteitskaart van Hengelo zowel binnen het 'buitengebied', 'wonen 1950 - 1980' en 'bedrijventerrein'. De kwaliteit varieert hier van schoon, tot stedelijk wonen, en biedt zodoende geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. De kades zelf zijn groen/braakliggend en daarmee onverdacht ten aanzien van bodemverontreiniging. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Water

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de waterkwaliteit of -kwantiteit. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Geluid

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de akoestische situatie. De hoogte van de toekomstige oever, en daarmee het geluidkerende vermogen, is vergelijkbaar met de huidige situatie. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Luchtkwaliteit

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de luchtkwaliteit en/of aantal scheepvaartbewegingen. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Verkeer

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de verkeerssituatie. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Externe veiligheid

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de externe veiligheid. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

Licht en zicht

De realisatie van de nieuwe oeverbeschoeiing is niet van invloed op de situatie ten aanzien van licht en zicht. De hoogte van de toekomstige oever is vergelijkbaar met de huidige situatie. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

M.e.r.-beoordeling

Gelet op de bevindingen wordt geconcludeerd dat de aanleg van de nieuw oeverbeschoeiing geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt. Wanneer er geen 'belangrijke nadelige gevolgen' zijn voor het milieu is het conform de wetgeving en de vigerende praktijk niet nodig om een volledige m.e.r.-procedure te doorlopen. Uit de uitgevoerde analyse blijkt dat er geen relevante effecten zijn die het doorlopen van de m.e.r.-procedure zinvol maken. Zodoende wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

3.2 ZWAAIKOM DELDEN

3.2.1 NATUUR

De verruiming van de zwaaikom Delden betekent dat een deel van de achterliggende kanaaldijk, graslanden en kwelsloot plaats moet maken dan wel verlegd moet worden. Deze herontwikkeling gaat ten koste van een deel van de aanwezige bomen/struiken. In het kader van planontwikkeling dient onderzocht te worden of de uitvoering van het plan vergunbaar is op grond van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. De hieronder aangehaalde tekst komt uit het Deelrapport Flora en Fauna, opgenomen als bijlage 3.

Beleidskader

Met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet zijn de Europees rechtelijke verplichtingen vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn in ons nationale recht geïmplementeerd. De Vogel- en Habitatrichtlijn richt zich op het behouden van de Europese biodiversiteit. Dit doel wordt enerzijds nagestreefd door het beschermen van soorten en anderzijds door de bescherming van gebieden die een samenhangend netwerk (Natura 2000) vormen. De soortbeschermende verplichtingen zijn door Nederland overgenomen in de Flora- en faunawet; de gebiedsbeschermende bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998. In deze wet is tevens de bescherming van de beschermde (staats)natuurmonumenten vastgelegd.

Naast voorgaande twee wetten is er ook nog het Natuurbeleidsplan van 1990. In dit plan werd de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd als middel om natuur en landschap duurzaam te behouden. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van aaneengesloten natuurgebieden in Nederland. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden, een aantal bestaande wateren en nieuwe natuur op landbouwgrond. Het rijksbeleid ten aanzien van de begrenzing en de bescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte. Het beleid is vertaald in regelgeving in de Ontwerp-Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte (AMvB Ruimte) en per provincie uitgewerkt in een provinciale ruimtelijke verordening.

Toets Flora- en faunawet

Voor het verruimen van de zwaaikom is de kap van een rij bomen nodig: de bomen (vooral elzen en enkele berken, eiken en wilgen en met name braam als ondergroei) vormen een aaneengesloten lijn (houtsingel).

De voorgenomen werkzaamheden kunnen een effect hebben op de volgende diersoortgroepen:

- **Vleermuizen.** Door de verruimen van de zwaaikom en de hiervoor benodigde bomenkap kunnen mogelijk foerageergebieden en/of vliegroutegeleidingen verloren gaan. Het gebied direct achter de elzenopstanden langs zwaaikom Delden betreft een lager gelegen luw gebied waar rondom oude eiken staan (oude eikenhoutwal en diverse solitaire eiken). Dit maakt dat gebied relatief aantrekkelijk als foerageergebied voor vleermuizen. In de bosschages buiten het te beïnvloeden gebied groeit onder meer kamperfoelie, wat insecten aantrekt. Uit een inventarisatie van vleermuizen en essentiële gebiedsfuncties blijkt dat er alleen sprake is van foeragerende vleermuizen (laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Boven het water en de oevers foeragerende vleermuizen kunnen door werkzaamheden verstoord worden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in voornoemde bomen is uitgesloten. Wel zijn in de ruimere omgeving van de zwaaikom naar verwachting verblijfplaatsen aanwezig in bomen en bebouwing (boerderijen).

- **Broedvogels.** Langs het gehele kanaalpand zijn er op verschillende stukken rietruigtebegroeiingen aanwezig achter de beschoeiingen (damwanden). De begroeiing is meestal smaller dan één meter, doch plaatselijk tot twee meter breed. De oevers zijn broed- en leefgebied van algemene (riet- en zang)vogels (Grontmij, 2012).
Aan de zuidzijde van de zwaairom staan bomen (vooral elzen en enkele berken, eiken en wilgen en met name braam als ondergroei) die een aaneengesloten lijn (houtsingel) vormen. De bomen bevatten geen holten of jaarrond beschermde nesten. Algemene broedvogels (bijvoorbeeld heggenmus, mezen, etc.) kunnen hier wel broeden. Door de uitbreiding van de zwaairom alsmede door de aanpassingen aan de oevers gaan deze broedlocaties mogelijk verloren.
- **Grondgebonden zoogdieren.** De oevers zijn het leefgebied van algemene zoogdiersoorten (Tabel 1 FF-wet). Er worden geen streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten verwacht (Grontmij, 2012). Langs het kanaal kunnen algemene zoogdiersoorten door werkzaamheden verstoord worden.
- **Vissen.** Het Twentekanaal is een kunstmatig waterlichaam, dat door de harde beschoeiingen (geen natuurlijke overgangen van land naar water), de diepte (onvoldoende ondiepe oeverzones) en de hoge turbiditeit door scheepvaart een beperkt ontwikkelde onderwatervegetatie kent (Ministerie van IenM, 2012). In Overijssel komen de bittervoorn en de kleine en de grote modderkruiper met name in het noordwestelijke deel (laagveenplassen) en de rivier de IJssel voor. Schone wateren met voldoende gevarieerde plantengroei en goed begroeide oevers zijn belangrijk als leef- en voortplantingsgebied van deze soorten (Crombaghs et al., 2002). Door bovengenoemde factoren heeft het Twentekanaal maar een zeer beperkt leef- en voortplantingsgebied en is daardoor niet erg geschikt als leefgebied voor de bittervoorn en de kleine en grote modderkruiper; deze soorten zullen wel in het kanaal voorkomen, maar alleen in lage aantallen.
- **Amfibieën en reptielen.** Door eerdergenoemde omgevingsfactoren (kunstmatig waterlichaam, harde beschoeiingen, de diepte en de hoge turbiditeit) is het Twentekanaal ongeschikt als leefgebied voor beschermde amfibieën en reptielen (ringslang). Voor het vergroten van de zwaairom is het verleggen van de kwelsloot nodig. Deze is ongeschikt als leefgebied van streng beschermde amfibieën in verband met de steile kanten. Op de oevers van het kanaal kunnen incidenteel algemeen voorkomende amfibieën (Tabel 1 FF-wet) voorkomen.
- **Vaatplanten.** Door de uitbreiding van de zwaairom kan in potentie oppervlakteverlies van beschermde soorten optreden. Hetzelfde kan veroorzaakt worden door mechanische effecten (zoals betreding met machines). Uit een inventarisatie blijkt echter dat ter plaatse geen beschermde soorten aanwezig zijn.

Negatieve effecten die kunnen optreden worden gemitigeerd door maatregelen in een ecologisch werkprotocol. Hiermee wordt geborgd dat de werkzaamheden plaatsvinden binnen de regels van de vigerende wetgeving.

Toets Natuurbeschermingswet 1998

Voor de voorgenomen ingreep is voor het gehele project Verruiming Twentekanalen Fase 2 een voortoets uitgevoerd (Grontmij, 2012 GM-0074580, revisie 3.0). Uit de voortoets blijkt dat door de voorgenomen ontwikkeling er significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden kunnen optreden, evenals effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Beschermde Natuurmonument.

Ten opzichte van de getoetste ontwikkelingen door Grontmij zijn minieme wijzigingen in het ontwerp opgenomen. Deze ontwerp wijzigingen hebben geen invloed op de mogelijke effecten in de gebruiksfase. Voor de realisatiefase is het voorgenomen ontwerp apart getoetst in een voortoets. Ook hieruit volgen significante effecten, waardoor er een NB-wetvergunning aangevraagd dient te worden.

Per 1 juli 2015 treedt het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking. Aangezien de reguliere procedure voor NB-wet-aanvraag nog niet is gestart, valt het project Verruiming Twentekanalen Fase 2 hier automatisch onder. Voornoemd project is verder een zogenaamd 'MIRT-project' (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) van het ministerie van IenM (Infrastructuur en Milieu). MIRT-projecten staan op prioritaire projectenlijst van de PAS. Voor elk project op deze lijst is al ontwikkelingsruimte gereserveerd, gebaseerd op specifieke projectkenmerken van een project zoals de precieze locatie en de omvang van de stikstofdepositie. De aanvraag van een vergunning in het kader van de NB-wet verloopt via het PAS-loket. De proceduretijd is 13 weken. De aanvraag kan parallel aan het indienen van de overige vergunningaanvragen plaatsvinden.

Ecologische Hoofdstructuur

De locatie maakt geen deel uit van de EHS. De wijzigingen hebben geen negatieve uitwerking op beschermde natuurgebieden binnen de EHS, aangezien deze niet binnen het beoogde plangebied aanwezig zijn. Het valt wel binnen de zogenaamde Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW)", zie paragraaf 2.2. In de ONW-gebieden buiten de EHS is ruimte voor economische ontwikkeling, in combinatie met versterking van natuur, landschap en water.

Conclusie

Negatieve effecten kunnen optreden, maar kunnen tegelijkertijd worden gemitigeerd door maatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol. Hiermee is geborgd dat de werkzaamheden plaatsvinden binnen de regels van de vigerende wetgeving. Vanwege hun beschermde status, is een ontheffing Ff-wet vereist voor het tijdelijk verstoren van het leefgebied voor de bittervoorn en modderkruiper.

De effecten op beschermde natuurgebieden zijn reeds opgenomen in de PAS, waartoe een NBwet-vergunning wordt aangevraagd.

Met inachtneming hiervan vormt natuur geen beperking voor de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.2 LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Onderstaande tekst is overgenomen uit het Integraal afwegingskader Landschap, historie en archeologie, opgenomen als bijlage 4. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen, dient voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig in de belangenafweging te worden betrokken. Het relevante toetsingskader voor archeologie bestaat uit de Monumentenwet 1988, Verdrag van Malta 1992, Wet op de Archeologische Monumentenzorg 2007 (WAMz), Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2), Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), provinciaal beleid en gemeentelijk beleid.

Het archeologisch bureauonderzoek richt zich op archeologische bronnen als de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), de Archeologische Monumentenkaart (AMK), de archeologische database Archis2 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), het provinciaal beleid en het gemeentelijk beleid. Ook wordt gebruik gemaakt van de topografische kaart, de geomorfologische kaart, de hoogtekarte (AHN) en de bodemkaart. Ten slotte is historisch kaartmateriaal gebruikt om de bestemming van het plangebied in het verleden vast te stellen.

Landschap

Het Twentekanaal doorsnijdt veelal het typische kampenlandschap, nog goed zichtbaar in deze tijd als typisch cultuurlandschap. Dit landschap wordt gekenmerkt door vlakken, terrassen, lage ruggen en heuvels en welvingen. Deze hoogteverschillen zijn in de ijsstijden maar ook in de laatste eeuwen ontstaan door gebruik van de gronden. Voornamelijk in de laagten tussen de stuwwallen is het kampenlandschap herkenbaar. Er ontstond een bont patroon van omwalde akkertjes en weilanden. De graskampen lagen bij de beekjes, en als deze er niet waren aan de rand van de es. In dit laatste geval werden dit maten of meten genoemd, welke nog regelmatig op de topografische kaart terug te vinden is. Voornamelijk op de gronden van landgoed Twickel zijn deze structuren nog duidelijk zichtbaar. Twickel is het grootste landgoed in de regio waar de landschappelijke structuren van de kampenlandschappen nog zichtbaar zijn. Het Twentekanaal loopt dwars door het landgoed heen. De zwaaikom dus ook.

Bij de verruiming van de zwaaikom sneuvelt een houtwallepje van elzenopschot. Dit houtwallepje fungeert als geleidingsroutes voor de vleermuizen, evenals de eikenbomenrij achter dit houtwallepje. Bij de verruiming van de zwaaikom is het vanuit landschappelijk oogpunt gewenst dat waardevolle solitaire eiken behouden blijven, de aanwezige eikenlaan versterkt (en dus aangevuld) wordt en er extra bosschages op de dijk bijgeplant worden.

Daarnaast is de kade op dit moment toegankelijk en in gebruik als wandelpad. Bij de verruiming is het vanuit deze toegankelijkheid (en routing) belangrijk dat de kade goed begaanbaar blijft.

Cultuurhistorie

Op de historische kaart is te zien dat de locatie van de zwaaikom deels bestaat uit nog onontgonnen grond en deels bestaat uit landbouwgrond. De typische Twentse kamerstructuur is duidelijk zichtbaar op de historische kaart.

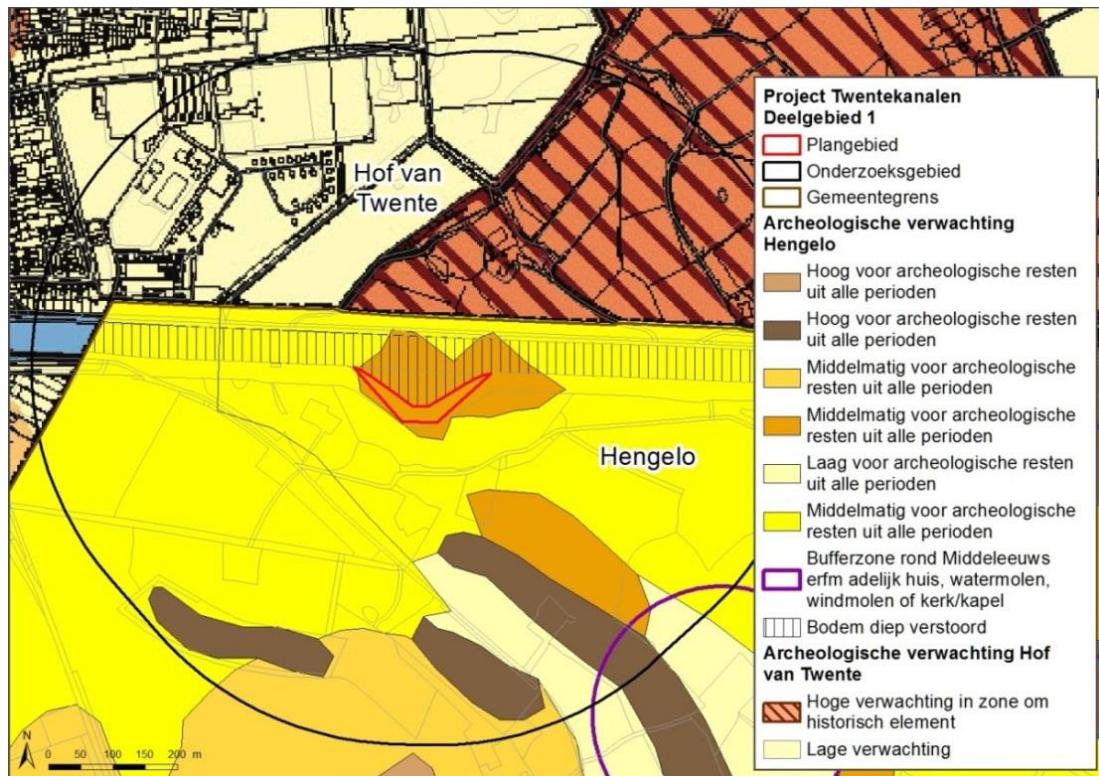

Afbeelding 12 Cultuurhistorische waardenkaart

Uit afbeelding 12 blijkt dat er zich in en nabij het plangebied geen cultuurhistorisch waardevolle objecten bevinden.

Archeologie

Op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Hengelo (zie afbeelding 13) ligt de zwaaiom in een zone met een middelmatige archeologische verwachting voor archeologische resten uit alle perioden. Deze verwachting is gerelateerd aan de ligging van het deelgebied in een zone met hoge zwarte enkeerdgronden.

Afbeelding 13 Zwaaiom Delden, gemeentelijke archeologische verwachting

Binnen het plangebied van de zwaaiom Delden bevinden zich geen vondstmeldingen en waarnemingen. Wanneer archeologische vondsten worden aangetroffen, kunnen deze worden aangemeld bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze meldingen worden geregistreerd in Archis II als zogenaamde vondstmeldingen. Wanneer een vondstmelding gecontroleerd is, wordt deze opgewaardeerd tot een waarneming.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten hebben geen (negatief) effect op waardevolle landschappelijke of cultuurhistorische waarden. Wat betreft archeologie geldt dat op basis van de verwachtingenkaart geconcludeerd kan worden dat de verwachte ingrepen zich niet buiten de oorspronkelijke kade van het Twentekanaal begeven. Het risico dat hier archeologische resten zullen worden verstoord, is derhalve klein te noemen.

3.2.3 BODEM

Het Besluit bodemkwaliteit geeft algemene regels voor het nuttig toepassen van grond en baggerspecie in of op de bodem of oever van oppervlaktewaterlichamen en op of in landbodems. Het Besluit bodemkwaliteit geeft het Bevoegd Gezag de mogelijkheid om voor een gebied specifiek bodembeleid vast te stellen, in de vorm van gebied specifieke maximale waarden.

Voor een goede ruimtelijke onderbouwing dient (volgens het Besluit bodemkwaliteit) inzicht te bestaan in de bodemkwaliteit ten einde de geschiktheid van de beoogde (nieuwe) bestemming te kunnen aantonen, alsmede de consequenties voor de uitvoerbaarheid van het plan te kunnen beoordelen. Bij een bestemmingswijziging is het van belang dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen. Een optimale afstemming tussen bodemkwaliteit en functie is belangrijk om het opleggen van gebruiksbeperkingen te voorkomen.

Om te toetsen in hoeverre de huidige bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming, is een bodemonderzoek uitgevoerd, voorafgegaan door een vooronderzoek. Dit vooronderzoek wordt uitgevoerd conform NEN 5725 (Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, en nader onderzoek, Nederlands Normalisatie-instituut, 2009).

Aansluitend op het vooronderzoek is voor de hele locatie ook een verkennend milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. Tevens is voor de aanwezige waterpartijen een waterbodemonderzoek uitgevoerd.

Resultaten uitgevoerd onderzoek

In de huidige situatie zijn er houten damwanden in de oever aangebracht. Deze worden verwijderd en hiervoor in de plaats komt een beschermd talud met schanskorfmatrassen. Hiervoor wordt een deel van de oever/het land direct achter de huidige zwaairom vergraven. De bodemsituatie ter plaatse is beoordeeld aan de hand van informatie afkomstig uit de volgende rapporten (respectievelijk opgenomen als bijlagen 9.1 en 9.2):

- CSO, Twentekanalen (fase 2) Vooronderzoek, kenmerk 13M1100.R002.RP.GL, d.d. 3 september 2013;
- ARCADIS, Historisch onderzoek verruiming Twentekanalen, kenmerk C03021.000207.00113, d.d. 18 april 2014;

Op basis van historisch onderzoek geldt dat er binnen het plangebied geen (ernstige) bodemverontreinigingen verwacht worden. Het resultaat van het uitgevoerde bodemonderzoek (opgenomen als bijlage 9.3) bevestigt deze aanname: de bodem (boven- en ondergrond) zijn niet verontreinigd met de geanalyseerde parameters. De gepresenteerde resultaten worden representatief bevonden voor de gehele onderzoekslocatie.

Dit wordt onderstreept door de bodemkwaliteitskaart die in opdracht van de gemeente Hengelo is opgesteld: de locatie valt binnen de zone “buitengebied” met een verwachte bodemkwaliteit die “schoon” is.

Afbeelding 14 Uitsnede en resultaten bodemonderzoek (groen betekent niet verontreinigd)

Conclusie

De milieuhygiënische bodemkwaliteit vormt geen belemmering ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.4 WATER

Voor een gedetailleerde beschrijving van de Watertoets wordt verwezen naar hoofdstukken 2 en 3 van het Effectendossier, opgenomen in bijlage 5.

Waterkwaliteit

Ter plaatse van de nog af te graven grond voor de te verruimen zwaairom bevindt zich vanzelfsprekend momenteel geen water. In algemene zin wordt wel opgemerkt dat, als gevolg van de verruiming van de Twentekanaal, er sprake zal zijn van een lichte verbetering wanneer sterk verontreinigd slib uit het kanaal wordt verwijderd en wanneer natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Door te baggeren worden nutriënten die in het slib zitten, uit het watersysteem verwijderd. Met het verwijderen van het slib is er ook minder bodemmateriaal dat opwervelt en het water vertroebelt.

Waterkwantiteit

De verruiming van de zwaairom, alsmede de gehele verruiming van de Twentekanaal, is niet van invloed op de (gereguleerde) waterstand in het kanaal, deze blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie. Na het bereiken van de gewenste diepte van de zwaairom, zal deze worden afgedicht met een laag van circa 20 cm kleislurry, opdat de hydraulische weerstand van de waterbodem gelijk is aan die van de rest van het kanaal (na uitvoering van de verruiming).

Uitgangspunt voor het ontwerp is hierbij dat er netto geen verslechtering optreedt in de geohydrologische situatie voor de regio ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie

Uit de watertoets blijkt dat het aspect water geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.5 GELUID

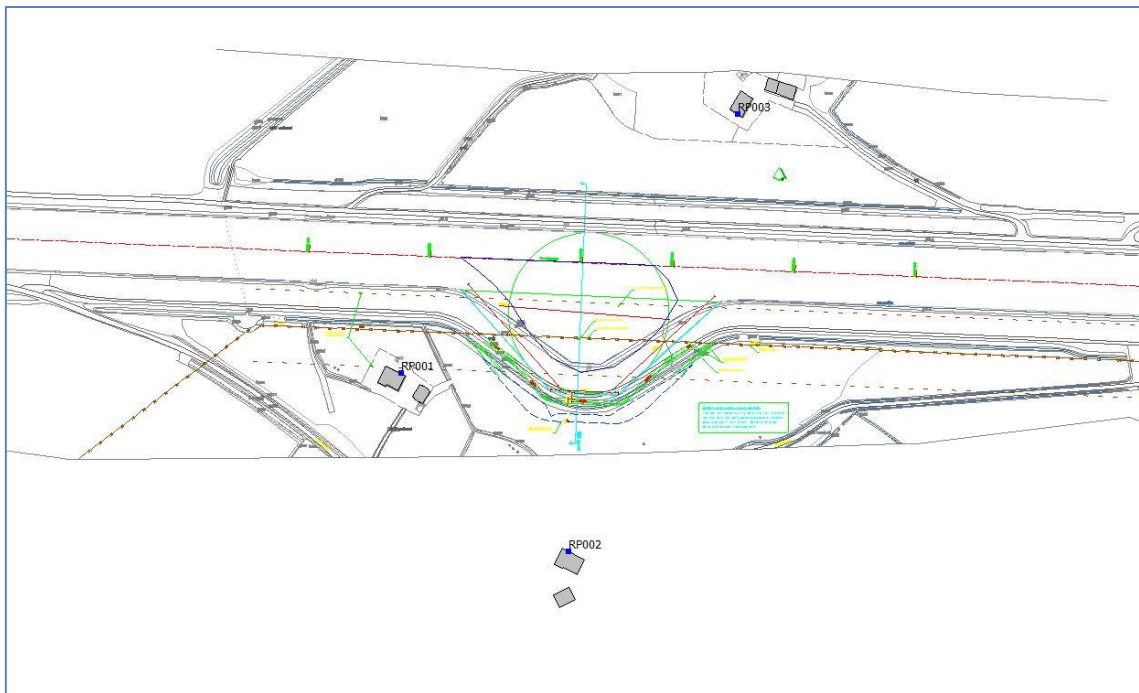
Als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing voor deze activiteiten, is het effect op de geluidsbelasting op nabijgelegen woningen in voorliggend akoestisch onderzoek onderzocht inzichtelijk gemaakt. De memo van het akoestisch onderzoek is opgenomen als bijlage 6.

Voor scheepvaartlawaaï bestaan er geen geluidsnormen ter plaatse van geluidsgevoelige bestemmingen. Voor de toetsing van de zwaairom Delden, Hengelo, is wel aansluiting gezocht bij het geluidsbeleid van de gemeente Hengelo, waarin zowel ambitie- als plafondwaarden opgenomen voor verschillende gebiedstyperingen. Het optredende geluidsniveau vanwege manoeuvrerende schepen in de zwaairom is vergeleken met de ambitie- en plafondwaarde voor industrielawaai en wegverkeerslawaaï.

Gelet op het feit dat de zwaairom circa 130 meter in diameter wordt en het maatgevende schip 110 meter lang is, zal in de praktijk (zeker bij wind) zeer voorzichtig gemanoeuvreed worden. De motoren van het schip draaien dan hooguit op halve kracht, om wat 'reserve' te hebben voor het opvangen van zijwind, of boeggolven van passerende schepen. In dergelijke gevallen draait een schip feitelijk om zijn as, en legt het niet de route af zoals die (worst-case) is opgenomen in het rekenmodel. De motoren van het schip opereren tijdens manoeuvreren op een gelijkblijvend lager vermogen. Er is zodoende geen sprake van een toename in piekniveaus.

Het bronvermogen van een schip tijdens draaien ligt naar verwachting rond de 100 [dB(A)], dat is significant lager dan tijdens normale vaart, de 110 [dB(A)] waarmee gerekend is. Er is zodoende ook geen sprake van een toename in cumulatieve effecten ten opzichte van de huidige situatie.

Op basis hiervan is de geluidstoename bij de dichtbijgelegen woningen berekend, zoals weergegeven in afbeelding 15.

Afbeelding 15 Positie rekenpunten zwaairom Delden (RP001 t/m RP003)

Industrielawaai

Uit tabel 6 blijkt dat op de beoordelingspunten bij de Nijhuisbinnenweg 1 en Kanaaldijk 44 (RP001 en 003) reeds in de autonome situatie niet aan de ambitiewaarde wordt voldaan, maar wel aan de plafondwaarde. Dit is ook het geval na de voorgenomen verruiming, hierin treedt dus geen verandering op. Ter plaatse van het Oelerschoolpad 2) wordt door de verruiming de ambitiewaarde juist overschreden, maar wordt wel voldaan aan de plafondwaarde.

Wegverkeerslawaaï

Op de beoordelingspunten bij de Oelerschoolpad 2 en Kanaaldijk 44 (RP002 en 003) blijkt zowel in de autonome situatie als in de plansituatie te worden voldaan aan de ambitiewaarde (43 dB) en plafondwaarde (53 dB). Ter plaatse van de Nijhuisbinnenweg 1 (RP001) wordt na de voorgenomen verruiming de ambitiewaarde juist overschreden, maar wordt wel aan de plafondwaarde voldaan.

Beoordeling

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de verruiming, en daarmee de afstand tussen de zwaaikom en dichtstbijzijnde woningen, leidt tot een lichte toename van 1 tot maximaal 2 dB(A) op de beoordelingspunten. Voor twee beoordelingspunten wordt als gevolg van de verruiming de ambitiewaarde voor geluid met 1 dB overschreden maar wordt op alle punten aan de plafondwaarde voldaan.

Gelet op deze lichte geluidstoename, 1 dB is ruwweg het kleinste intensiteitsverschil dat waarneembaar is voor een mens, is er geen aanleiding om onaanvaardbare geluidshinder te verwachten als gevolg van de verruiming. Er is geen sprake van een toename in piekniveaus of cumulatieve effecten. Derhalve wordt de geluidsbelasting vanwege manoeuvrerende schepen acceptabel geacht.

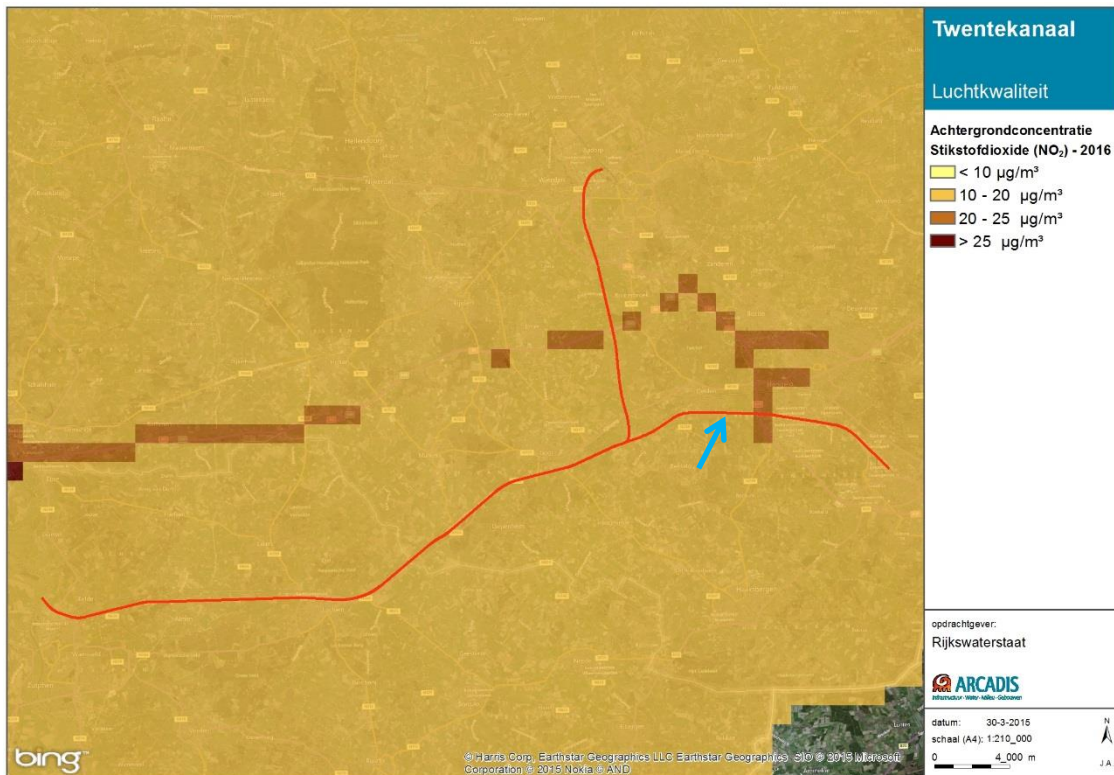
Conclusie geluid

Het aspect geluid levert geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.6 LUCHTKWALITEIT

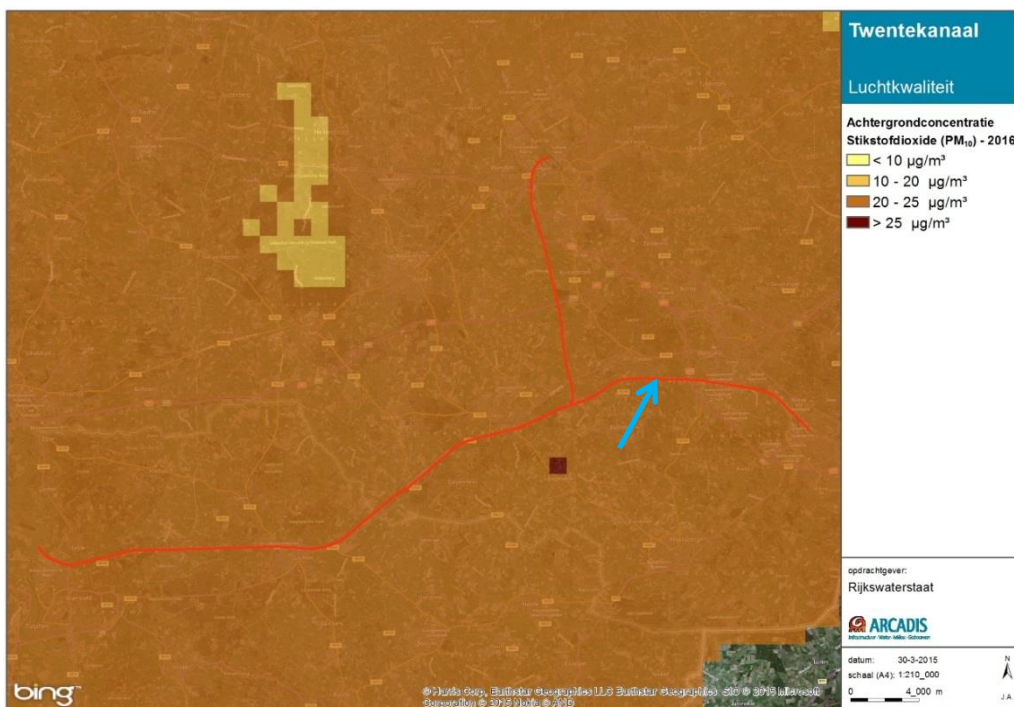
Voor het aspect luchtkwaliteit zijn de maatgevende luchtverontreinigende stoffen stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Voor deze componenten geldt dat de achtergrondconcentraties in Nederland vaak dicht tegen de grenswaarden aan kunnen liggen. Op basis van de scheepvaartprognoses worden voor NO₂ en PM₁₀ totale emissies berekend voor een aantal trajecten. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt per traject in vaarintensiteit, type vaarweg, scheepstype, beladingsgraad en de vaarrichting.

Door het verdiepen en verruimen van de Twentekanalen zal de beladingsgraad van bulkschepen toenemen. Na de planrealisatie zal de beladingsgraad van schepen in klasse IV en Va beter worden benut. Er is dus niet zozeer sprake van een toename in schepen, als wel in omvang goederen. De beladingsgraad van de containerschepen zal niet wijzigen ten opzichte van de autonome situatie. Derhalve heeft dit onderzoek alleen betrekking op de bulkschepen. Onderhavige informatie is afkomstig van de m.e.r.-beoordeling, opgenomen als bijlage 7.

Afbeelding 16 Concentraties NOx, ligging zwaairom indicatief aangegeven

Direct langs het Twentekanaal bedraagt de achtergrondconcentratie NO₂ nergens meer dan 21 µg/m³. Ten noordwesten van het Twentekanaal ligt op circa 6,5 km een locatie waar de achtergrondconcentratie circa 25,1 µg/m³ bedraagt. Alle achtergrondconcentraties in de huidige situatie nabij het plangebied liggen ver onder de grenswaarde van 40 µg/m³ voor de jaargemiddelde concentratie NO₂.

Afbeelding 17 Concentraties PM10, ligging zwaairom indicatief aangegeven

In de huidige situatie liggen de achtergrondconcentraties PM_{10} direct langs het Twentekanaal niet hoger dan $22 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Op circa 2,4 km naar het zuiden vanaf het Twentekanaal is er één locatie waar de achtergrondconcentratie meer dan $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt, de concentratie is hier $25,04 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Alle achtergrondconcentraties in de huidige situatie nabij het plangebied liggen ver onder de grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} .

Conclusie

Omdat uit de emissieberekeningen blijkt dat als gevolg van een afname in scheepvaart intensiteiten, de emissies NO_2 en PM_{10} in de plansituatie afnemen. Deze afname in emissies treedt op alle vaarroutes op en wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname in schepen in de CEMT-klassen IV en Va in de gebruiksfase. Doordat de emissies afnemen zal ook de bijdrage aan de concentraties NO_2 en PM_{10} afnemen.

Voor het aspecten luchtkwaliteit kan zodoende worden geconcludeerd dat er geen belemmeringen zijn voor de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.7 VERKEER

Scheepvaart

De verruimde zwaaikom draagt bij aan een veilige situatie voor het toekomstig scheepvaartverkeer.

Wegverkeer

De verruiming van de zwaaikom levert in de toekomstige situatie geen effecten op de situatie voor het wegverkeer. Zichtlijnen blijven behouden.

Parallel aan de huidige zwaaikom is een schouwpad aanwezig. Deze sluit westelijk van de zwaaikom aan op de Oelersteeg en oostelijk op de Vöckersweg (zie afbeelding 18). Gedurende de werkzaamheden zal dit pad tijdelijk niet volledig toegankelijk zijn. Nadat de verruiming van de zwaaikom is voltooid, inclusief aanleg nieuw schouwpad, is er weer volledige doorgang mogelijk.

Afbeelding 18 Locatie schouwpad parallel aan huidige zwaaikom

Conclusie

Het aspect verkeer levert geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.8 EXTERNE VEILIGHEID

Het Twentekanaal is een vaarweg waar incidenteel transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt (één schip per dag of minder). Het Twentekanaal is geen aangewezen route onder het Basisnet Water.

De bevaarbaarheidsklasse in het gehele pand Delden-Hengelo verandert in de toekomstige situatie van klasse IV naar Va. Op basis van de uitkomsten van risicoberekeningen voor de jaren 2013 en 2023 leidt de aanpassing van het Twentekanaal niet tot externe veiligheidsrisico's en dus ook niet tot een toename van externe veiligheidsrisico's. Er is in de huidige, autonome en toekomstige situatie geen PR10-6 contour (plaatsgebonden risico) voorzien voor de vaarwegdelen van het Twentekanaal. Daarmee voldoen de onderzochte vaarwegdelen aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico zoals vermeld in artikel 41 van de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten. Aangezien het groepsrisico in de huidige, autonome en toekomstige situatie niet aanwezig is (nihil), hoeft geen verdere verantwoording van het risico plaats te vinden.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid levert geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.9 CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN

Uit bureauonderzoek (Bombs Away, Rapportage actualisatie OCE-onderzoeken Twentekanalen Fase 2, kenmerk 13P035, d.d. 15 april 2014) blijkt dat het deel van de Twentekanalen waar zich de te verruimen zwaairom bevindt, niet verdacht is op de aanwezigheid van conventionele explosieven. In afbeelding 19 is een uitsnede van het rapport opgenomen.

Afbeelding 19 Verdachte gebieden NGE

Afbeelding 20 Legenda kaart verdachte gebieden NGE

Conclusie

Het aspect 'conventionele explosieven' levert geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.10 LICHT EN ZICHT

Licht

Door het verdiepen en verruimen van de Twentekanalen zal de beladingsgraad van bulkschepen toenemen. Na de planrealisatie zal de beladingsgraad van schepen in klasse IV en Va beter worden benut.

Het aantal schepen in klasse IV en Va neemt daardoor in de plansituatie af ten opzichte van de autonome ontwikkeling vanwege de hogere beladingsgraad na de planrealisatie. Ook zullen de schepen hierdoor dieper liggen, met verminderde lichthinder tot gevolg.

Ter plaatse van de te verruimen zwaaiком bestaat de mogelijkheid dat het licht richting wal wordt geschenen. Echter, is dit in de huidige situatie ook al het geval, en zal er in de toekomstige situatie minder scheepvaart plaatsvinden. Dit heeft een verminderde lichthinder tot gevolg.

Zicht

Het beeld vanuit de boerderijen op de locatie van de zwaaiком, zal wijzigen. Om te voorkomen dat het landschap te open wordt, wordt de nieuw zwaaiком met nieuwe houtopstanden landschappelijk inpasbaar gemaakt. Waar mogelijk wordt hierbij aangesloten op de natuurontwikkeling rondom de Doorbraak, ten zuiden van de nieuwe zwaaiком.

Conclusie

De aspecten licht en zicht leveren geen belemmering op ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.11 M.E.R.-BEOORDELING

Voor de effectbeschrijving van onderhavige ruimtelijke onderbouwing is voor bepaalde aspecten reeds verwezen naar en geciteerd uit de m.e.r.-beoordeling, die als onderdeel van het gehele project 'Verruiming Twentekanalen' is opgesteld. Hieronder is de conclusie van die beoordeling overgenomen.

Het Twentekanaal is een belangrijke vervoersader van en naar Twente. Om dit zo te houden, moet een aantal knelpunten opgelost worden. Voor de economische ontwikkeling van de regio Twente is het belangrijk dat grotere schepen de havens in Hengelo, Enschede en Almelo kunnen bereiken. Daarnaast moet er een oplossing worden gevonden voor de te lange wachttijden voor schepen bij Sluis Eefde, de belangrijkste toegang tot het kanaal.

Gelet op de bevindingen wordt geconcludeerd dat de verruiming van de Twentekanalen (fase 2) geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt. Wanneer er geen 'belangrijke nadelige gevolgen' zijn voor het milieu is het conform de wetgeving en de vigerende praktijk niet nodig om een volledige m.e.r.-procedure te doorlopen. Uit de uitgevoerde analyse blijkt dat er geen relevante effecten zijn die het doorlopen van de m.e.r.-procedure zinvol maken. Gelet op het 'nee, tenzij'-principe kan het bevoegd gezag er toe besluiten om af te zien van het opstellen van een MER.

Conclusie

Voor het aspect MER kan worden geconcludeerd dat er geen belemmeringen zijn ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling, als onderdeel van de gehele Verruiming Twentekanalen.

4

Uitvoerbaarheid

4.1 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

De maatschappelijke uitvoerbaarheid ten aanzien van de verruiming van de zwaairom Delden dient beschouwd te worden als onderdeel van de verruiming van de Twentekanalen als geheel. Hierover is jarenlang overleg gevoerd tussen de stakeholders. In het uiteindelijk ontwerp is aantoonbaar rekening gehouden met de verschillende klant-eispecificaties. De verruiming levert een impuls voor de regio op gebied van verkeer, vervoer en werkgelegenheid. Het beter benutten van vervoersmogelijkheden over water, levert tevens een ontlastend op van het vervoer over de weg.

4.2 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

De kosten voor de uitvoering van het project worden gedragen door Rijkswaterstaat, die hiervoor reeds budget heeft gereserveerd.

5

Conclusie

Als onderdeel van de verruiming van de Twentekanalen, wordt een bestaande zwaaikom bij Delden verruimd, opdat de grotere schepen die hier in de toekomstige situatie zullen varen, kunnen omdraaien. De zwaaikom bevindt zich ten zuidoosten van Delden, gemeente Hengelo. Daarnaast wordt, tussen de Loofrietbrug (A35) en Oelerbrug een deel van de bestaande damwandconstructie vervangen door schanskorfmatrassen die, vanwege de oever onder talud, overlap vertonen met de aangrenzende gronden.

De voorgenomen ontwikkeling is strijdig met het vigerende bestemmingsplan. Op de betreffende plek rusten momenteel (deels) de bestemmingen verkeer, agrarisch en groen. Deze bestemmingen laten permanent wateroppervlak als functie op zich niet toe.

Voorts is voor elk relevant milieuaspect vastgesteld dat er geen sprake is van belemmeringen ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling. Door het naleven van het ecologisch werkprotocol wordt onaanvaardbare schade aan beschermde plant- of diersoorten voorkomen. Enkel vanwege de beschermde status van bittervoorn en modderkruiper, is een ontheffing Flora- en Fauna noodzakelijk. Tevens is de maatschappelijke en economische haalbaarheid van het plan positief beoordeeld.

Bijlage 1 Ontwerp zwaaiikom

Zie aparte bijlage 'Bijlage 1 - Ontwerp zwaaiikom Delden'.

Bijlage 2

Maatregelenkaart Pand Delden - Hengelo

Zie aparte bijlage 'Bijlage 2 - Maatregelenkaart', blad 2 t/m 4.

Bijlage 3

Deelrapport Flora, fauna en EHS

Zie aparte bijlagen:

- Bijlage 3.1 - Deelrapport_Flora, fauna en EHS (077726286-B).
- Bijlage 3.2 - Ecologisch werkprotocol FFWet (077971802-C).

Bijlage 4

Integraal afwegingskader landschap, historie en archeologie

Zie aparte bijlage 'Bijlage 4 - Integraal afwegingskader landschap-historie-archeologie (077740476-E)'.

Bijlage 5 Effectendossier

Zie aparte bijlage 'Bijlage 5 - Effectendossier (077797132-C)'.

Bijlage 6

Deelrapport akoestisch onderzoek

Zie aparte bijlage 'Bijlage 6 - Akoestisch onderzoek zwaaikommen'.

Bijlage 7 M.e.r. beoordeling

Zie aparte bijlage 'Bijlage 7 - M.e.r.-beoordeling'.

Bijlage 8 Projectplan Waterwet

Zie aparte bijlage 'Bijlage 8 - Projectplan Waterwet pand Delden - Hengelo'.

Bijlage 9 Rapportages (water)bodemonderzoeken

Zie aparte bijlagen:

- Bijlage 9.1 - Bodem CSO.
- Bijlage 9.2 - HO Bodem Arcadis.
- Bijlage 9.3 – Verkennend (water)bodemonderzoek DH

Colofon

PLANUITWERKING EN VOORBEREIDING REALISATIE TWENTEKANALEN 2E FASE

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING VERRUIMEN ZWAAIKOM DELLEN EN TOEPASSEN NIEUWE OEVERBESCHOEIING

OPDRACHTGEVER:

Rijkswaterstaat Dienst Oost-Nederland

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

Wouter Nijhof

GECONTROLEERD DOOR:

Frank Gierman, Ard van Eck, Aletta Lüchtenborg

VRIJGEGEVEN DOOR:

Steef van Baalen

22 maart 2016

078314728:F

ARCADIS NEDERLAND BV

Lichtenauerlaan 100

Postbus 4205

3006 AE Rotterdam

Tel 010 2532 222

Fax 010 2532 194

www.arcadis.nl

Handelsregister 09036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.